

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim
17.10.2025

Nevroz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

Cezaevlerinde tutulan hasta mahpuslar, özellikle hastane sevkleri sırasında sistematik biçimde insan onurunu zedeleyen uygulamalara maruz kalmaktadır. Ağız içi arama, kelepçeli muayene, jandarma gözetiminde yapılan sağlık kontrolleri, hekimin bağımsız hareket edememesi, mahpusların tehdit edilmesi ve sağlık raporlarının güvenlik görevlilerinin yönlendirmesiyle düzenlenmesi artık olağan hâle gelmiştir. Bu durumun son örneklerinden biri hasta mahpus Çetin Tutkun yaşadıklarıdır.

Çorlu Cezaevi'nde tutulan Tutkun, 6 Ekim 2025 günü yaşadığı sağlık sorunları nedeniyle- biri teğmen biri başçavuş olmak üzere dört jandarma eşliğinde- Çorlu Devlet Hastanesi Üroloji Polikliniği'ne götürülmüştür. Mahpus kelepçenin çıkarılması gerektiğini belirtmiş; ancak jandarma bu talebi reddetmiştir. Jandarmalar, yalnızca doktorun yazılı talebi imzalaması hâlinde kelepçeyi çıkarabileceklerini ifade etmişlerdir. Doktor ve mahpusun tepkisi üzerine kelepçe çıkarılmış, ancak mahpusun tedavi sırasında lavaboya gitmesi gerektiğinde yeniden takılmıştır.

Lavabo dönüşünde, mahpusun kelepçeli muayenesinin hukuka aykırı olduğunu dile getirmesi üzerine jandarmalarla tartışma yaşanmıştır. Jandarmalardan biri Tutkun'u "Cezaevine dönünce görürsün sen" diyerek tehdit etmiştir. Ardından Tutkun, doktor odasının önünde duvara sertçe vurularak darp edilmiştir. Dudağında açılan yara nedeniyle ağızından kan gelen mahpus, çevredeki hastalara sesini duyurmaya çalışmış, ancak jandarmalarca darp edilerek ring aracına zorla götürülmüştür.

O sırada görevli bir erin, kameraların açık olduğunu belirtmesiyle şiddet sona ermiştir. Çetin Tutkun ve aynı ring aracında bulunan mahpus Ersan Nazlier'in ısrarı sonucunda, olay yerine ambulans çağrılmış ve Tutkun acil servise götürülmüştür. Burada yapılan muayenede, yaralanmanın basit tıbbi müdahaleyle giderilemeyecek nitelikte olduğu hekim tarafından sözlü ve yazılı olarak belirtilmiştir. Ancak jandarmalar, mahpusun kafa travmasıyla ilgili muayenesini engelleyerek olayın üzerini örtmeye çalışmıştır.

Cezaevine döndüğünde, gömleğinin sırt kısmının kan içinde olduğunu ve kanın ensesinden geldiğini fark eden Tutkun için yeniden ambulans çağrılmıştır. İlk müdahalesi ambulanstaki yapılmış, tansiyonu kontrol edildikten sonra tekrar hastaneye sevk edilmiştir.

Hapishaneye geri getirildikten sonra suç duyurusunda bulunan mahpus, ancak 10 Ekim 2025 tarihinde Adli Tıp Kurumu'na götürülmüştür. Bu gecikme nedeniyle yaraların iyileşmeye başlaması, ayrıca tarafımıza aktarılan bilgilere göre adli tıp hekimlerinin ilgisiz tutumu, adil ve hakkaniyetli bir raporun hazırlanmayacağını şüphesini doğurmuştur.

14 Ekim 2025 tarihinde avukatları tarafından ziyaret edilen Çetin Tutkun'un; dudağının sol iç kısmında hâlen görülebilen yaralar, sol el bileğinin dış tarafında derin bir kesik ve ensesinin ortasında yaklaşık 5 cm uzunluğunda bir yara bulunduğu tespit edildiği tarafımıza görüşme sonrasında aktarılmıştır.

Cezaevinde yapılan görüşmelerde, birçok mahpusun da benzer biçimde kelepçeli muayene dayatması nedeniyle tedavi olmadan geri döndüğü yine tarafımıza aktarılan bilgiler arasındadır.

Ayrıca Tutkun'un durumu cezaevinde duyulunca diğer mahpuslar kapılara vurarak ve slogan atarak barışçıl biçimde protesto etmişlerdir. Bu protesto, işkenceye karşı vicdani bir tepki olup disiplin suçu değil, insan onuruna sahip çıkma iradesinin ifadesidir. Ancak benzer olaylarda görüldüğü üzere, bu tür dayanışmalar çoğu kez disiplin cezalarıyla bastırılmakta ve ifade özgürlüğü ihlal edilmektedir.

Bu bağlamda;

1. Çetin Tutkun'un 6 Ekim 2025'te Çorlu Devlet Hastanesi'ne sevki sırasında kelepçeli muayene dayatıldığı iddiası doğru mudur? Doğru ise bu uygulamayı kim talep etmiştir?
2. Tutkun'un hastane koridorunda darp edildiği ve tehdit edildiği iddialarına ilişkin olarak kaç personel hakkında idari veya adli soruşturma başlatılmıştır?

3. Olay anına ilişkin hastane ve ring aracı kamera kayıtları delil olarak korunmuş mudur? Kayıtların silinmemesi için hangi tedbirler alınmıştır?
4. Hekimin “yaralanma basit tıbbi müdahaleyle giderilemez” yönündeki tespiti resmî rapora yansımış mıdır? Kafa travması muayenesinin engellendiği iddiası araştırılmış mıdır?
5. Tutkun’un Adli Tıp Kurumu’na sevki neden dört gün geciktirilmiştir? Bu gecikmenin sorumluları hakkında herhangi bir işlem yapılmış mıdır?
6. Çorlu Cezaevi’nde benzer biçimde kelepçeli muayene dayatması nedeniyle tedavi olmadan geri dönen mahpus sayısı nedir? Bu uygulamalara ilişkin Bakanlığınıza ulaşan şikâyet sayısı kaçtır?
7. Ceza infaz kurumlarında “kelepçesiz muayene” ilkesinin uygulanması konusunda son iki yılda yayımlanmış herhangi bir genelge, yönerge veya eğitim programı var mıdır?
8. Çetin Tutkun’un olayını protesto eden mahpuslar hakkında disiplin soruşturması başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa hangi gerekçeyle yürütülmektedir?
9. Bakanlığınız, işkence veya kötü muameleye karşı barışçıl protesto eylemlerini “disiplin suçu” sayan uygulamaları gözden geçirmeyi düşünmekte midir?